

Genesis 50: De stoel van God.

Orde van dienst:

Welkom en adventskaars.

Votum en zegengroet

Sela Welkom thuis

Gebed

Kindmoment en lied.

Inleiding: over Jakob en de broers.

Lezen: Genesis 45: 1-15 en 50: 15-21

Nieuw Liedboek 166a: 8, 9, 10

Tekst: Genesis 50: 19-21

Preek

Opwekking 553 Laat het feest zijn in de huizen.

Geloofsbelijdenis

Psalmproject psalm 23

Gebed en Collecte

Psalm 131

Zegen.

Gebed:

Vader in de hemel we danken u voor deze zondag. Voor deze weken voor kerst. Al zijn deze weken wel anders dan zoveel andere weken voor kerst in vorige jaren. Veel landen liggen in een halve of hele lockdown, waardoor we vooral thuis zijn deze dagen. Aangewezen op onze kleinste kring.

Heer, dank u wel, dat u ook deel wilt uitmaken van die kleine kring. U bent onze Immanuel. De God die nabij is. Hier in de kerk, bij ons thuis en diep in onze harten.

Zegen ons wanneer uw woord opengaat. Schenk ons uw Heilige Geest en maak ons nieuw. Amen.

Inleiding op Schriftlezing:

We zijn bij het hart van de geschiedenis over Jozef gekomen. Bij de mooiste woorden van Jozef. Dan is zijn vader met heel zijn familie naar Egypte gekomen. Heeft Jozef ruim voor zijn hele familie gezorgd. Wonen ze in het mooiste stuk van het land. Het gezin van Jakob bloeit Op een dag sterft Jakob.

Hij wordt begraven in Kanaän. In de grot van Machpela op het land van Efron. Daar liggen ook Abraham en Sarah en Isaak en Rebekka en Lea begraven. Dia 1

Terug in Egypte laten de broers een brief van Jakob aan Jozef brengen, die Jakob voor zijn dood heeft geschreven. In die brief vraagt Jakob aan Jozef om niet alsnog wraak te nemen op zijn broers.

Daar waren die broers blijkbaar bang voor: 'Jozef wacht totdat onze vader gestorven is en zal dan alsnog wraak nemen!'

Jozef huilt als hij die brief leest. Diep verdriet om hun wantrouwen: 'Hoe kijken mijn broers tegen mij aan?'

En dan komen we bij de mooiste woorden van Jozef.

We lezen zijn eerste woorden als hij zijn broers huilend in de armen sluit.

We lezen zijn laatste woorden.

Preek:

Het leven stelt ons soms voor deze moeilijke vraag: 'Waar was God toen ik hem nodig had?'. Jaren geleden had ik een gesprek met een meisje.

Ze was geadopteerd vanuit Brazilië toen ze een jaar oud was.

Ze was dus alleen daarom al heel kwetsbaar.

'Waarom heeft mijn moeder mij weggegeven?', is voor deze kinderen vaak een grote vraag. Vertrouwen is daardoor moeilijk. Want er zit geen bodem onder hun vertrouwen. 'Als je moeder je al weggeeft....'.

Vertrouwen in de nieuwe ouders kan daarom moeilijk zijn. Een worsteling. Vertrouwen in God gaat nog een stap verder. Vooral als er nieuwe pijn in je leven komt. Ze vond het moeilijk om te vertellen, maar er was iets tegen haar wil gebeurd door jongens.

"Waar was God, toen ik op dat moment zó in nood was?", zei ze. 'Ik riep om hem, maar hij greep niet in'. En daar zat ik als 'godgeleerde' in mijn stoeltje en wist niet wat ik moest zeggen.

Ik denk, dat veel mensen op deze manier worstelen met God of hem zelfs al hebben losgelaten. Dus niet altijd omdat zij allerlei rationele bezwaren hebben, maar vaker vanwege de pijn in hun leven. Omdat ze zich verlaten voelen: 'Waar was God toen ik hem nodig had? Bestaat Hij wel?'.

Bij deze vragen voel ik mij vaak erg verlegen. Aan mij heeft u vanmorgen dus niet zoveel.

Bij deze pijn en deze vragen kan Jozef ons helpen.

Hij heeft zelf ook het een en ander doorgemaakt. Door zijn broers gehaat en verkocht.

Jarenlang als slaaf gewerkt in een vreemd land, vreemde mensen. Onterecht veroordeeld.

Jaren in de gevangenis. Vergeten. Hoe gaat hij daarmee om? We leren drie dingen van hem in onze tekst. Die gaan we na.

Thema: Jozef lijkt op Jezus.

Dia 2

1. Hij gaat niet op de stoel van God zitten.
2. Hij kijkt met de ogen van God.
3. Hij toont dezelfde liefde als God.

"Ik kan toch niet op de stoel van God gaan zitten?", zegt Jozef.

Dat is heel kort het hart van alle problemen van de mens: wij willen graag op de stoel van God zitten.

Het is het hart van de zonde. En dat kan op allerlei manieren.

Dia 3

- a. Je zet jezelf op de stoel van God door zelf uit te maken wat goed en kwaad is. Geen geboden en regels. Geen God en geen meester. Vrijheid!

Dat was de zonde in het paradijs. Te midden van duizenden bomen vol leven waar ze volop van mogen eten en genieten, is er één boom waar ze niet van mogen eten. De boom van de kennis van goed en kwaad.

Eén gebod.

Het bijbeltje van Adam en Eva was nog erg dun. De schepping, het huwelijk en dat éne gebod: "Eet niet van die boom". Zo eenvoudig. Het past op een bierviltje.

Maar dan komt de slang. En die zaait met zijn woorden wantrouwen en begeerte. Zo is hij.

Hij lispelt: "God wil niet dat je van die boom eet omdat je dan als God zult zijn. Dan hebben jullie ook kennis van goed en kwaad".

In gedachten zie je hen denken: "O, zit dit erachter!! God wil ons klein houden!".

En ze eten van de boom. Willen zelf uitmaken wat goed of kwaad voor hen is. Ze gaan op de stoel van God zitten. Ze willen aan God gelijk zijn.

b. Je kunt ook op de stoel van God gaan zitten door overbezorgd te zijn.

Je denkt dat jij alles moet regelen en goedmaken. Dat kun je denken als politicus. Of als dominee. Je wordt een soort van Messias. Je komt op TV of je schrijft artikelen of dikke boeken.

Maar ook als vader of moeder van je kinderen kun je op de stoel van God gaan zitten. Je bent overbezorgd en wilt alles voorkomen of regelen.

Nu is bezorgd zijn goed. Want je houdt van je kinderen en dus zorg je goed voor hen.

Maar je hoeft niet overbezorgd te zijn.

Je kind heeft ook een eigen levensweg. Heeft een eigen weg met God. Hij kruist met zijn liefde de wegen van onze kinderen ook als ze buiten ons bereik lijken te komen.

Jezus wijst in de Bergrede op de vogels aan de hemel: die vinden elke dag hun voedsel. De Schepper weet wat ze nodig hebben. Leg zo je zorgen bij hem neer. Je pijn. Je verdriet. Je wonden.

Als je uit de stoel van God komt, kun je meer ontspannen leven.

Je kunt ook in de stoel van God gaan zitten door je wrok te blijven koesteren.

Want daar zijn die broers bang voor: voor de wraak, voor de wrok, van Jozef nu hun vader is gestorven. Maar Jozef zegt heel duidelijk: 'Wees maar niet bang. Ik kan toch de plaats van God niet innemen?'. Dia 4

Die woorden lezen we ook in Romeinen 12: **“Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, ..., maar als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft geef hem dan te drinken...”**.

God zegt hier: “Ga uit mijn stoel!!”.

Als jij een oordeel uitspreekt over iemand, die jou onrecht deed, besef dan heel goed, dat God degene is die rechtspreekt. Wie ben jij? Wij zijn allemaal zondaren, die ons eigen oordeel verdienen.

Want God is de enige die weet, wat er precies is gebeurt. Hij kent onze levens. Hij kent de harten.

Hoe weet jij wat ze verdienen?

Weet jij wat ze hebben meegemaakt? Weet jij onder welke invloed zij stonden? Ken jij de pijn uit hun jeugd? Ben jij God?

Alleen God heeft de kennis om rechtvaardig te oordelen. Kom uit zijn stoel!

Door je wrok kun je die ander van alles toewensen. Ik hoop, dat die man ontslag krijgt! Ik wens hem toe, dat hij ook ziek wordt, dan weet hij wat dat is!”.

Maar: weet jij wat ze verdienen? Kom uit Gods stoel!

Alleen God heeft het **recht** om te oordelen. Alleen God heeft de **kennis** om te kunnen oordelen. En alleen God heeft **de liefde en de macht** om niet zelf uit slechtheid te oordelen. Alleen om terug te slaan. Want dat is het grote gevaar: die ander deed jou onrecht en nu wil je terug betalen. Maar dan kun jij dat uit slechtheid doen. Je buurman heeft jou auto beschadigd. En midden in de nacht stap je uit bed en beschadig je zijn auto ook. Alleen nog een beetje erger.

Door kwaad met kwaad te vergelden, word je dus zelf deel van het kwaad.

Je denkt dat je wint. Maar in feite verlies je.

Door aan God gelijk te willen zijn, lijk je alleen maar meer op satan.
Kom uit mijn stoel!

Wat lijkt Jozef op Jezus! Hij kwam niet om te oordelen maar om mensen juist van het oordeel te redden. Kwam niet om de troon in Jeruzalem te bemachtigen, maar werd geboren in een sta en ging op weg naar het kruis. Sloeg niet terug als hij werd geslagen.

2. Jozef kijkt met de ogen van God.

Dia 5

Je bent aan het wandelen in de bergen. Maar je verdwaalt. Door de bomen in de vallei, verlies je de weg. Alle paden lijken op elkaar. De enige manier om de weg terug te vinden is om op een berg zien te komen en zo de wegen en de stad te overzien.

Dan zie je het: "Hé, kijk, daar loopt de weg en daar ligt de stad..."

Hoe kijk je naar je levensweg? Vanaf de top van de berg of vanuit de diepte van het dal?

Op de top kijk je met de ogen van God.

En dat doet Jozef hier: "Jullie hadden kwaad tegen mij in de zin, maar God heeft dat ten goede gekeerd. Om te bewerken wat nu gebeurt: dat een groot volk in leven blijft".

Jozef kijkt met de ogen van God.

Als je in de diepte loopt, zie je vaak de weg niet of de bedoeling. Je ziet dan vaak alleen het kwaad, je voelt de pijn, de wonden. En je begrijpt niets van God.

Maar God is zo machtig, dat Hij door het kwaad heen iets goeds kan bereiken.

Let op: dat betekent niet, dat het kwaad opeens niet zo erg is of dat het opeens goed is wat jou is aangedaan. Dat zeggen we wel eens zo: "Iedere donkere wolk heeft vaak ook een zilveren rand".

Maar het kwaad heeft zelf geen zilveren rand.

Het kwaad, wat die jongens met dat meisje uit Brazilië deden was alleen maar slecht.

Wat die broers Jozef aandeden was echt slecht en zij hadden ook zelf geen goede bedoeling.

Wat zij deden was echt tegen Gods wil. Het was slecht en ze zijn terecht bang voor de wraak van Jozef.

Maar wat Jozef bedoelt is dit: door dit alles heen was God geen machteloze toeschouwer!

Hij is God.

Jozef ziet dat: door al het kwaad heen heeft God zijn volk van de honger gered. Want doordat Jozef daar kwam, dromen uitlegde en onderkoning werd, kon hij de hongersnood verzachten.

Zo gaat God straks ook zijn volk redden uit de slavernij in Egypte. Hij gaat het verzet en de macht van de Farao gebruiken om zijn macht te tonen.

Zoals hij straks door Jezus heen al zijn kinderen zal redden uit de macht van zonde en dood.

Door alle kwaad dat Jezus wordt aangedaan, zelfs door zijn machteloze dood aan het kruis, verlost de Almachtige al zijn kinderen uit de greep van de satan.

De Bijbel leert ons met de ogen van God naar ons leven te kijken. Door Jezus. Alleen zo weet je dat God goed is.

Wat je ook meemaakt.

Want, weet je, vaak spreken wij over God vanuit onze eigen ervaringen in ons leven. Vanuit het dal.

Als het goed gaat in je leven in het dal, zeg je: "God is goed!".

Je kijkt naar je baan, je huis, je gezondheid en je bankrekening en je zegt: "Wat is God toch goed!".

Maar als het slecht gaan in je leven, als je ziek wordt, als je vluchten moet, als je bedrijf failliet gaat, kun je zomaar zeggen: “God is niet goed!” of “Bestaat God wel?”.

Jozef zegt het anders. Hij zegt: “Het leven is vol pijn en er is veel kwaad. Ik heb het in mijn eigen leven ervaren. Ik heb het uitgeschreeuwd naar God, maar hij was er niet. Jarenlang was hij er niet.

Toch hield Jozef zich aan hem vast als aan een strohalm in de storm.

Hij wist “God is goed!”.

Dat wist hij van zijn vader Jakob toen die hem de verhalen vertelden over zijn leven. Over zijn eigen domme bedrog. En over de trouw van God. Hij was de weg kwijt in dat verre Egypte.

Maar hij had God nog. Het komt goed.

En met eigen ogen mocht hij ook nog zien, dát God goed is. Hij kreeg bevrijding. Een troon. Zijn familie. Wij mogen juist met kerst zien dat God goed is: Hij geeft zijn eigen zoon, die naar ons toekomt in het dal. In die pijnlijke wereld vol kwaad en verzet. Zo lief heeft Hij ons.

Dit is een enorme troost voor ons.

Want dit betekent, dat het kwaad in je leven het nooit zal winnen. Je kunt je leven niet verknoeien. Je kunt door moeilijke tijden gaan. Je kunt stomme zonden doen. Mensen kunnen je van alles aandoen en je zelfs in de gevangenis gooien of martelen omdat je Jezus wilt volgen.

Maar daarmee is je leven niet verloren.

Als je leven van God is, zal hij het een keer goedmaken.

Verbaas je niet over de kracht van het kwaad.

Verbaas je over de God, die jou de hand reikt.

Jozef toont dezelfde liefde als God.

Dia 6

Want tenslotte zegt Jozef: “Wees dus niet bang. Ik zelf zal voor jullie zorgen”.

En dat heeft Jozef gedaan: hij heeft voor zijn broers en alle anderen gezorgd. Ze woonden in het mooiste deel van Egypte. Het land Gosen. Ze hadden voldoende te eten. Het volk groeide uit tot een groot en gezond volk.

Jozef was als een herder voor zijn volk.

Hij gebruikte zijn macht niet om zijn broers te vernietigen, maar om het te beschermen. Hij gaf zijn broers geen wraak, maar hij gaf hen te drinken als ze dorst hadden en te eten als ze honger hadden.

Wat lijkt Jozef hier op Jezus!

Onze herder!

Geboren in een stal. Diep vernederd door zijn tegenstanders. Hij sterft voor mensen, die hem kruisigen, bespotten: “Vader, vergeef het hen, want ze weten niet wat ze doen”.

Ook Jezus gaat niet op de stoel van zijn Vader zitten.

Hij onderwerpt zich aan zijn wil. Gaat de weg door het dal. De weg naar het kruis. Om ons te verlossen en terug te brengen in het Paradijs.

We vieren deze week het kerstfeest. De geboorte van onze Messias. Hij kwam bij ons in het dal en wijst ons de weg naar huis. Naar het hart van de Vader.

Hij weet de weg, want Hij lag dicht tegen de Vader aan. Zoals een kind bij vader in de schoot kan liggen. Hij kent de Vader en gaat ons voor door deze gebroken wereld. En wij hoeven allen maar onze voeten in zijn voeten te zetten.

Dat is kerst en de engelen zullen het weer zingen vol ontzag en blijdschap: "Eer aan God in de hoogste hemel, vrede op aarde voor al de mensen die hij liefheeft".

En wij zingen mee.

Amen.

Gebed:

Vader in de hemel, God van Abraham, van Isaak, van Jakob en van Jozef. En door Jezus onze Vader.

Wij danken u voor het grote geschenk van uw zoon. Onze Messias.

Wij danken u voor al die mensen in de Schriften, die ons al vertelden over de komst van de Messias. Voor de woorden van profeten. Voor de levens van mensen als Jozef.

Help ons om in hun voetsporen te treden. Leer ons om net als hij niet te grijpen naar wat boven onze macht ligt. Wat onze wijsheid te boven gaat. Leer ons u te eren als de grote Schepper van het leven. Leer ons om niet overbezorgd te zijn. Leer ons om geen wrok te koesteren, maar om elkaar op te zoeken. Het oordeel bij u te laten. Bij u neer te leggen wat ons pijn doet.

We danken u voor alle inzet, zodat in deze vreemde maanden de erediensten kunnen doorgaan en gevolgd kunnen worden. Heer leg uw boodschap bij ons thuis neer. Dicht bij ons hart.

We bidden u voor de weken, die voor ons liggen. Voor alle voorbereidingen voor kerst. Voor de viering op kersdag. Geef dat over de hele wereld uw evangelie klinkt. Dat mensen door het Licht van Jezus mogen worden geraakt. Mogen groeien in vertrouwen in u, de Schepper van deze wereld.

Wees met hen die juist in deze dagen eenzaam zijn. Die mensen missen, die hen dierbaar zijn.

We bidden u voor mensen in landen die niet zo rijk zijn als wij. Waar armoe is. Waar de gevolgen van de corona nog veel dieper insnijden. Geef dat de kloof tussen arm en rijk overbrugt mag worden door elkaar lief te hebben met de liefde die we van u hebben geleerd. Door oog te hebben voor de nood. Door offers te brengen.

Amen.